

Előfizetési árak:

Egész évre :: :: 4 kor.
Félévre :: :: 2 „
Negyedévre :: :: 1 „
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelen minden vasárnap.

A Nyilttér sora 20 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

BÉKÉSI UJSÁG

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség:

Békés, II. k. 188., hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő.

Kiadóhivatal:

Papp József úrnál Békésen (II. 253. szám) hova az előfizetések, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Felelős szerkesztő SÉLLEI PÉTER

Az állami iskola kérdése Békésen.

(Folytatás és vége.)

Ha képviselőtestületünknek 1902. aug. 26-án tartott határozatát a községi iskolának felállítására vonatkozólag megfigyeljük, lehetetlen észre nem vennünk azon a kifáradottság jeleit. Ez volt egyik oka annak az engedékenységnek, mellyel fogva magáévá tette a közgyűlés az iskolaszéknek azt a javaslatát, hogy azon városrészekben, ahol beiskolázatlan tankötelesek vannak, még az 1902-3-ik tanév elején kellő számú iskola állíttassék fel. De volt annak más oka is. Egyfelől azon való örömeben, hogy egy kis lélekzetvételhez engedték jutni, elfogadta, ha szinte csak elméletben s feltételes is, azt az álláspontot, hogy a belterületen is szükség van új iskolák felállítására, másfelől azt remélte, hogy ez az engedékenység, ez az alkalmazkodás meg fogja nyitni a felsőbb hatóságok szemét s végre rávezeti azokat arra az eljárásra, melyet egy ilyen nagy népességű, tiszta magyar s nagy hivatású községgel szemben követni eleitől fogva kötelességük lett volna. Azért kérte a kormánytól újól a felállítandó belterületi s a már meglévő községi iskoláknak állami kezelésbe vételét. Ez a határozat egyébiránt sem módosítását, sem megmésítését nem foglalta magában községünk azon alapfelfogásának, hogy akár állami, akár községi iskola felállításának feltétlen szüksége községünk belterületén fenn nem forog.

De csakhogy ennyire is ment köz-

ségünk. A közigazgatási bizottság, melynek egész magatartásából az tűnik ki, hogy a dolgot magára nézve a becsület kérdésének tekintette, addig kívánta ütni a vasat, míg meleg. Azt akarta, hogy a belterületi iskola, akárhogy-akármint is, mielőbb létesüljön. Ezért egyfelől dörgelemes határozatban utasította községünket, hogy a már említett s 1902 aug. 26-án felolvasott miniszteri leirat rendelkezésének azonnal tegyen eleget, másfelől ugyancsak e határozatban fegyelmi eljárást rendelt el a községi bíró és az első jegyző ellen, őket téve felelősekké a történetekért.

E határozatnak községünket utasító része így hangzik:

„Miután a község maga belátta azt, miszerint a rendelkezésére álló tantermek a megállapított tankötelesek befogadására képtelenek s ez alapon annak idejében a község által kért a minisztérium által engedélyezett állami iskolát a község el nem fogadta; miután a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a tankötelesek viszonyát tekintve kimondta, hogy a község tartozik önjelöléséből községi iskolát létesíteni s 48648/1902. sz. rendeletével utasította is a községet arra, hogy a 6 osztályú elemi népiskolát az 1902-3-ik tanév elején esetleg bérhelyiségben is létesítse és megnyissa; miután a közigazgatási bizottság eme rendeletet a községnek feltétlen végrehajtás céljából kellő időben kiadta; miután a képviselőtestület a tanügy érdekeit mellőzve a felsőbb hatóságok intézkedéseinek érvényre emelését közbevető halasztási és feleltetési indítványokkal következetesen lehetetlenné

teszi: utasítatik a község, hogy az 1011/1902. kb. sz. határozatnak megfelelően a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által elrendelt 6 osztályú elemi népiskola létesítése és megnyitása iránt haladéktalanul intézkedjék.”

Közöltük a határozatnak e részét, nemcsak azért, mert igen jeles stilusgyakorlati mutató, hanem — és főleg — azért is, mert éles világításba helyezi azt a — legenyhébben szólva — tévedést, melyben a közigazgatási bizottság e határozat meghozatalakor leledzett.

Azt állítja ugyanis községünkönk e határozat, hogy belátta a rendelkezésére álló tantermeknek a megállapított tankötelesek befogadására képtelenségét s ez alapon kérte az állami iskolát. Ez csakugyan gyökeres tévedés, mert községünk azért kérte az állami iskolát, hogy a zaklatástól megszabaduljon és hogy a költségektől meneküljön. Még vakmerőbb az a másik állítás — ha t. i. nem tévedés szüleménye — hogy községünk a minisztérium által engedélyezett állami iskolát el nem fogadta. Sőt annyira elfogadta, hogy a *kormánynyal való szerződés feltétele alatt* még sokkal többet kívánt tenni, mint amennyit a felsőbb hatóságok követeltek s a tárgyalásokat — helytelen tájékoztatás alapján — a miniszter szakította meg. Még ahhoz a kijelentéshez is szó fér, hogy a közigazgatási bizottság azt a bizonyos rendeletet a községnek feltétlen végrehajtás céljából kellő időben kiadta. A miniszteri rendelet a beiskolázatlan tankötelesek részére szükséges új községi iskolákról szólt. Annak megállapítása, hogy hány tanköteles gyer-

Maróthy Anna.

— A „Békési Ujság“ eredeti elbeszélése. —

Irtta: JUNIUS.

(Vége.)

Anno 1425. február hava.

— Anna kisasszonyt, ma jegyezte el Kórógyi János — (de genere Kórógy) — biharmegyei nemes vitéz. Nagyon szeretik egymást. Azóta a rettenetes éjszaka óta Csákyról semmi hír.

Anno 1425. május hava.

— Ma a nagyságos bán nagyon haragudott. Csákyéktól hoztak egy izenetet. Anna kisasszony egész nap sirt. Délután mindig a kertben volt s mindig csak zokog.

Anno 1425. május hava.

— A tegnapi sirás okáról ma értesültem. Csáky megtudta a Morócz bandája egyik tagjától, hogy Kórógyi János volt azon az éjszakán a kisasszony ablakában s megírta a nagyságos bánnak.

Anno 1425. május hava.

— Ma levelet íratott velem a nagyságos bán Kórógyiéknek. Nagyon mérges hangú volt a levél. Ez is benne volt „Vegyék tudomásul kegyelmetek, hogy rablófészekbe a leányomat nem adom. A kegyelmetek ősei résztvettek tetteleg is a szent Gellért püspök meggyilkolásában. A vérök — úgy tetszik nekem — nem vált vízzé. Most az én családomat, meg Csákyékat akarták beszennyezni . . . Ezt büntetés nélkül nem engedni meg az Isten. Büntesse is meg minden hozzátartozóikat. Én legyek az Isten kezében az ostor“ . . .

A kisasszony is levelet íratott titokban Kórógyi Jánosnak, azt írta, hogy ő nagyon szereti. A nagyságos bán csak ki tudják engedni. Ne hagyja el, mert elemésztí magát. — A nagyságos bán Csáky Ferenchez akarja adni. Csákyéknak meg is íratta velem.

Anno 1425. szept. hava.

— Anna kisasszony nagyon beteg. Kórógyiékát a bán megverte. Kórógyi János nagy sebet kapott. A nagyságos urfi — (László) sebesítette meg. A hírét is ő hozta meg. Azt mondta, hogy megbüntette Kórógyit. A kis-

asszony azóta beteg. Lázba van. Félre beszél. Már eret is vágattak rajta.

Anno 1426. január hava.

— Kórógyi János itt járt egy éjszaka. A kisasszony mióta jobban lett, mindig óhajtott látni, csak nekem mondta. Én írtam is neki. El is jött. Én vigyáztam, hogy meg ne tudják.

Anno 1426. június hava.

— Kórógyiék és Maróthyék egymást ahol csak lehet rongálják. Azt mondják, hogy nem a fiatal, hanem az öreg Kórógyi haragszik nagyon, azért a levélért. Tegnap is verekedtek Szeghalom mellett.

Anno 1427. május hava.

— A nagyságos bán Csákyhoz adja Anna kisasszonyt. A Kórógyival való eljegyzést öszentsége a pápa fel fogja bontani. A kisasszony mindig sir. Nagyon beteges. Olyan mint egy csontváz. Csak a szép szemei mutatnak még. De Csáky elveszi, mert nagy vagyont kap vele.

mek nem jár iskolába s ezen iskolába nem járó gyermekek egyáltalában nem helyezhetők-e el a hitfelekezetek által fenntartott iskolák helyiségeiben s az eredményhez képest hol, hány és minő helyiség volna szükséges és ezen helyiségeknek felkeresése vagy előállítása — nem könnyen történhetik meg egyik hónapról a másikra.

De e határozat fogalmazója, a stilisztikai szempontok mellett alkalmasint elfelejtkezve az igazság szempontjáról, ott hajította el igazán a kalapácsnyelet, ahol azt mondja, hogy a képviselőtestület a tanügy érdekeit mellőzve a felsőbb hatóságok intézkedéseinek érvényre emelését közbevető halasztási és felebbezési indítványokkal következetesen lehetlenné teszi. Ez már több a soknál. Hiszen e szomorú küzdelem folyamán a közigazgatási-bizottsággal szemben a tanügy érdekeit védelmezte képviselőtestületünk, midőn a kedvenc eszme, a belterületi iskola mellett a valóban szükséges intézkedések megtételét kívánta, rámutatván az iskolák hiányára a külsőségen s mellőzve a kényelmi szempontokat s nem riadva vissza a kellemetlenségektől sem, felállított két tanyai iskolát Borosgyánban és Maró-Kázmányban. Azután a helyes egymásutánnak állandó hangoztatása és a békési ref. egyházközséggel együtt munkálkodásra irányuló törekvése is sokkal több érzéket mutat a tanügy érdekei iránt, mint a közigazgatási-bizottságnak a belterületi iskola felállítását célzó zaklatásai.

Nem kevésbé különös az a kényeszerítő eszköz, amelyet a közigazgatási-bizottság alkalmazásba vett, hogy a községi iskolának mihamarabb felállítását községünkől kicsikarja. A képviselőtestület tagjaival természetesen semmit sem tehetett, azok felett hatalma nem volt; hát fegyelmi eljárást rendelt el a bíró és az első jegyző ellen, „mivel a törvény intézkedéseivel ellentétben a község érdekét és tanügyét figyelemre nem méltató nem-bánomsággal, a felsőbb hatóságok rendeleteit mellőző magatartásával, ezen a népnevelésre oly fontos ügyet kötelességének mulasztásával évek óta elhanyagolta.“

Az a vád, mely a megokolásban felhangzik, szintén meglepő, mert az a fértu, aki ellen irányul, községünk első jegyzője, mindig a legnagyobb lojalitással, sőt önmegtadással törekedett, épen az állami iskola ügyében is, a felsőbb hatóságok intencióit, kívánságait szolgálni, eltekintve attól, hogy egy első jegyzőnek mindig kötelessége a képviselőtestület akaratával számot vetni.

No de a közigazgatási-bizottság elérte célját.

Előjáróságunk, midőn végre látta, hogy minő eszközöket kész használni a közigazgatási-bizottság, nem akarta késhegyig vinni a küzdelmet s — engedett. Kibérelt hat helyiséget, hármat fiu-, hármat leányiskolának s ellátta azokat a szükséges felszereléssel.

Igy állottak a dolgok, midőn 1902 szept. 28-án a képviselőtestület közgyűlésén a közigazgatási-bizottság határozatának felolvasása után, bejelentette az előjáróság e határozat végrehajtására vonatkozó intézkedéseit s előterjesztett a községi iskolaszék javaslata a tanszékek számát, javadalmazását, a tanítók munkakörét, a tandíjat s ugy ezen iskola segélyezését, mint a többi községi iskolának állami kezelésbe adását illetőleg.

A képviselőtestület, belefáradva az áldatlan viszályba s noha érezte igazát, nem akarva, hogy községünk érdemes tisztviselői legyenek e viszály áldozataivá, elhatározta, hogy „a közigazgatási-bizottság határozatát tudomásul veszi, hogy a községi előjáróság által az iskolák helyének haszonbérbe vételére tett intézkedést jóváhagyólag veszi tudomásul s felhatalmazta az előjáróságot, hogy az általa megjelölt helyekre nézve a haszonbéri szerződést egy évre kösse meg s mutassa be jóváhagyás végett, — hogy elfogadja az iskolaszék javaslatát, mely szerint a tanítói fizetés egyenként 800 korona törzsfizetés és 200 korona lakbér legyen, hogy a felállítandó iskola 6 osztályu fiu- s 6 osztályu leányiskola legyen s egy-egy tanító, illetve tanítónő 2—2 osztályt tanítson — hogy a községi anyagi helyzetére való tekintettel a tandíj évi 20

koronában állapíttassék meg, — hogy tekintettel arra, miszerint a község népnevelési célokra összes adójának már 13°/_o-át költi el: e jegyzőkönyv kapcsán kéri fel a megyei tek. közigazgatási-bizottság utján a nagymélt. vallás és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a 48648/1902. sz. a. kelt magas rendeletében jelzett 6 tanító részére esedékes 400—400 korona államsegélyt már most folyósítani, — a többi községi iskolákat államkezelésbe átvenni méltóztassék.“

Ez a határozat hozta létre a városunkban most is fennálló községi iskolát.

Látjuk, mennyire a mesék országába tartozik az az előadás, mely szerint községünknek nem kellett az állami iskola. Sőt annyira kellett, hogy midőn a közigazgatási-bizottság erőszakolása folytán végre belement a belterületi községi iskola felállításába, ennek az állam általi segélyezését s az összes többi községi iskoláknak államkezelésbe vételét kérelmezte. S az állami iskola felállításának eszméjét előbb sem ejtette el soha, amióta 1897-ben állami iskolákért folyamodott.

A közigazgatási-bizottság, midőn a főszolgabíró községünknek fentebb idézett határozatát hozzá felterjesztette, kimondotta egyfelől, hogy a községi iskolák államsegélye iránt beadott kérvényt addig nem terjeszti fel a miniszterhez, míg a tanítói állások betöltve nincsenek, másfelől, hogy a községi iskolák államosítását csak akkor fogja pártolólággal felterjeszteni, ha a község a hat tantermi iskolát felépíti.

A képviselőtestület a közigazgatási-bizottságnak ezt a határozatát 1902 dec. 3-án vette tudomásul.

Majd betöltötte a tanítói állásokat s a miniszter a 400 korona államsegélyt mindenik tanító után kiutalványozta.

A hat tantermi iskola most van épülőben. Reméljük, hogy amint az iskolaépület rendeltetésének átadatik, a községi iskoláknak állami kezelésbe vétele a közigazgatási-bizottság ünnepélyes ígérétnek megfelelőleg szintén be fog következni. A közigazgatási-bizottság ígérete ugyancsak a pártolólággal felterjesztésre vonatkozik, de az állami kezelésbe vételt annyival inkább várhatjuk, mert a miniszter, tehát az állam oly feltételek mellett, melyeket községünk azóta teljesített, illetőleg teljesíteni fog, erre nézve tényleg már 1897-ben ajánlatot tett.

(Vége.)

A polgári leányiskola bajai.

Annak az áldozatkészségnek, melyet községünk a tanügy érdekében mindig tanusított, egyik bizonyítéka a helybeli polgári leányiskola.

Nem is gyógyultak még be a sebek, melyeket az 1888-iki borzasztó árvíz községünk jólétén ütött, midőn 1891-ben a helybeli polgári leányiskola alapját képező első tanszéket szervezték s az első tanárnőt Duzs Mariska kisasszony személyében megválasztották.

Az az igazi szeretet és ragaszkodás, melylyel az első tanárnőt Békés egész társadalma körülvette, nemcsak a tanárnő kedves egyéniségének, hanem az általa képviselt intézetnek is szólt.

A mi nagyon természetes. Mert a polgári iskolák intézményét lehet ugyan bírál-

Anno 1427. szeptember hava.
— Öszentsége, a pápa az eljegyzést felbontotta. Anna kisasszony csak árnyéka a réginek. Azt mondták, hogy a jövő héten megesküszik Csákyval.

Anno 1427. október hava.
— Anna kisasszonyt és Csákyt ma áldotta meg a pap. Ma jött az a hír is, hogy Kórógyi Jánost a törökök megölték. Azt mondják maga kereste a halált. A kisasszony még nem tudja.

Anno 1428. január hava.
— Kórógyi János halálát csak most tudta meg a kisasszony. Nagy örömmel jött haza Biharból a nagyságos László urii, mert Anna kisasszony azt mondta, hogy már szereti Csákyt, az urát.

Anno 1428. aug. hava.
— Anna kisasszony nagyon megváltozott. Már nem beteg. Most nagy bajba van a nagyságos bán, mert a birtoka felét követeli.

Anno 1429. február hava.
— A nagyságos bán Vésztőt, meg Szeg-

halmot Anna kisasszonynak akarja adni, de nem fogadja el. A királyhoz is jártak.

Anno 1429. július hava.
— A király Szeghalmot és Vésztőt ítélte a kisasszonynak.

Anno 1430. március hava.
— Csáky Ferenc most tudta meg, hogy a kisasszony minden évben 3-szor elmegy Kórógyra s az istenben boldogult Kórógyi János sirjánál virágokat plántál és sokat sir . . .

* * *
Igy emlékezik meg Sas János, a bán iródeákja — Maróthy Anna további történetéről. A két család: a Maróthyak és Kórógyiak sokáig harcban állottak egymással. A községünk észak-keleti részén levő s Tarhos felé vezető ut, melyen a bán Kórógyiék ellen vonult seregével, ma is „Bán-utjá“-nak nevezetik. Maróthy — de genere Keled — és Kórógyi — de genere Guthkeled — nemzetségek emlékét, már csak elavult írárok őrzik s azok beszélték el a két fiatal sziv szerelmes történetét.

gatni, tesznek is kifogásokat ellene; de polgári leányiskolánk községünk viszonyai szempontjából két tekintetben teljesít nagy hivatást: egyfelől határozottan elősegíti női társadalmunk műveltségi színvonalának emelkedését, másfelől a mai nehéz megélhetési viszonyok közt a kenyérpályákhoz szükséges előképzettséget adja meg leányainknak.

Azt az áldozatot, melyet községünk súlyos pénzügyi viszonyai folytán a szülőknek meg kell hozni, ha leánygyermeküket ebbe az iskolába járatják, mindenestre bőven megérdemli az az eredmény, melyre egy ilyen intézetben bizvást számíthatunk akkor, ha az jól van vezetve s a tanítók működésében meg van a szükséges összhang.

De viszont, ha már a körülmények a polgári leányiskolánkat igénybevevő szüléket áldozathozatalra utalják, egygyel több ok van arra, hogy az iskola mintaszerű legyen, hogy az iskola életében a legnagyobb gonddal el legyen kerülve minden, ami annak jó hírnevére a legparányibb homályt is vethetné.

Azokban, fájdalom, már február havában kénytelenek voltunk polgári iskolánkkal nem az örvendő megelégedés, hanem a kedvetlen csudálkozás hangján foglalkozni.

Igaz, hogy a Békési Lapokban közleményünkre cáfolat jelent meg. De az a tény, amelyet a cáfolat említ, még különösebb, mint az, amelyet mi helytelenítettünk. Azt mondja ugyanis a Békési Lapok, hogy polgári leányiskolánk igazgatója olyan módon figyelmeztette az első osztály növendékeit magokviselésének következményeire, hogy azok közül többen, abban a hitben, hogy fenn vannak marasztva, még a dél idején túl is órákon át nem mertek hazamenni. Ezt vallja, úgy látszik, maga az említett igazgató is. De az ilyen félreértés megtörténte minden kétséget kizárólag tanuskodik arról, hogy polgári iskolánk igazgatójának eljárásában nincs meg mindig a kellő gondosság és megfontoltság.

Ép ilyen szembeszökő hiányát találtuk az igazgatói gondosságnak polgári iskolánk 1907-es tanévről szóló Értesítőjében.

Elővettük azt, mivel az idejéhez nem juthattunk, talán még nem is jelent meg, hogy tájékozódjunk ez intézet viszonyai felől. De csalódással tettük le. Nem tudtunk belőle tisztába jönni sem azzal, hány heti órán tanítanak az igazgató és a tanárnők, sem azzal, hány heti órájok van az iskolában a növendékeknek. Ha talán az igazgató ur úgy gondolkodnék, hogy az Értesítő nem a tudásvágy kielégítésére való, akkor legalább járna el egyöntetűleg. De amit az értesítőben látunk, azt csak gondatlanságnak és az olvasóval nem törődésnek nevezhetjük. Mert az olyan összevisszaság, hogy pl. a magyar nyelv tanítási óráinak a száma az 1. és 2. osztályban meg van jelölve, a 3. és 4. osztályban pedig nincs s a Német nyelv tanítási óráinak a száma az 1. és 2. osztályban nincs megjelölve, a 3. és 4. osztályban pedig meg van, míg a számtan és mértanból egyáltalában nincs óraszám jelölve, az ilyen összevisszaság már a jó izlés rovására megy. Nem jut eszébe az igazgató urnak, hogy a tanintézet növendékei valószínűleg kezökbe veszik és nézegetik az Értesítőt. Hol itt a nevelés szempontja? Reméljük, hogy az idején Értesítőnek más képe lesz.

Már azok a dolgok is, amelyeket eddig említettünk, olyanok, hogy a sajtónak kötelessége azokat a nyilvánosság elé vinni, nem megrovás céljából, hanem azért, mert így az igazgató bizonyára hajlandóbbá lesz az önvizs-

gálatra s ennek alapján teendői végzésében több pontosságot és megfontoltságot fog ezentul tanusítani.

De sokkal, sokkal nagyobb baj az, amire rámutatás végett kénytelenségből tollat fogtunk.

A múlt hónap 12-ikén — talán nem tévedünk a nap megjelölésében — különös látvány tárult fel azelőtt, aki valamely ügyesbajos dolgának elintézésé végett a szolgabíró-ság épületébe ment. A szolgabíró-ság váróhelyiségében ugyanis 10—12 leányka időzött, polgári iskolánknak részben még feljáró, részben már kilépett növendékei. Kedves komolyság honolt arcoskáikon, olykor titokzatos pillantást vetettek egymásra: látszott rajtuk, hogy nagy dolgot várnak.

E bájos jelenség, a csinosan öltözött kis leánykák e csoportja a komor hivatalos helyiségben, szomorú ellentétben állott azzal a gyászos kötelességgel, melyet a leánykákknak teljesíteniök kellett. Mint tanukat hallgatták ki őket a polgári iskola igazgatójának és egyik tanárnőjének magatartását, eljárását, működését illetően.

Mentsen az Isten minden iskolát az ilyen helyzettől. Egy iskolai növendéknek a feddhetetlenség mintaképét kell látni tanítójában. Ezerszer meg ezerszer elmondták már, hogy minden ékesszólásnál, minden eljárásbeli következetességnél és szigorúságnál hathatósabb nevelő a példa. Ezért kell a tanító alakjának egybeolvadni a növendék lelkében élő eszményképpel s ezért szentebb kötelessége az eszményitőkéllyre való törekvés a tanítónak, mint bárki másnak. Alig tudjuk elképzelni, hogy micsoda pusztulás megy véghez a növendék erkölcsi érzésében, ha lelki szemei előtt egymástól eltérnek, vagy éppen egymással ellenkeznek a tanító és az eszménykép. Nem könnyen történik ez meg. A gyermeknek bizó, hívő, ragaszkodó lelkülete számos fogyatkozása mellett is szeretettel és tisztelettel tudja övezni tanítóját. Épen azért roppant hiba: mesterségesen s mintegy erőszakosan vezetni a gyermeket tanítójának bíráltságára. Az ember lelkében egyébként is leleselkedő rossz ösztönt, melynél fogva másokat szeretetlenül, ridegen sőt igazságtalanul ítélünk meg, mindenkép vissza kell szoritnanunk s működésbe hozatalának minden alkalmát gondosan kerülnünk. Már pedig képzelhető-e, hogy bár mi is kegyetlenebbül szétrombolja a gyermek szívében a tiszteletnek és szeretetnek boldogító s az erkölcsiség szempontjából szükséges érzetét, mint, ha tanuként hallgatjuk ki tanítójával, azon egyénnel szemben, akinek alakját lelkében dicsfény övezte s ha ekként bár feltételelesen, bünsőnek tüntetik fel, pelengérré állítják előtte egykori eszményképét. Ez egyike a legnagyobb csapásoknak, amelyek egy iskolát érhetnek.

S ez történt a szolgabírói hivatalban a múlt hónap 12-ik napján.

Fegyelmi eljárás volt — és van most is — folyamatban egyfelől igazgatója, más felől egyik tanárnője ellen polgári iskolánknak s a törvényes szabályok értelmében a kis leánykákát is ki kellett hallgatni.

A tantestület összesen négy tagból: egy igazgató tanárból és három tanárnőből áll s a tanítók ily kevés száma mellett egyszerre és egymással párhuzamosan két fegyelmi ügy rendkívüli s páratlanul szomorú jelenség.

Hova lesz így a tanítói tekintély? A bizalomnak, szeretetnek és tiszteletnek azon aranyzárai, amelyek ilyen viszonyok közt

szükségképen elszakadnak, mikor fűzik megint egymáshoz a tanítót és tanítványt?

Ki itt a hibás?

Erre a kérdésre illetékesen csak a törvény által ez ügyben bíraskodásra rendelt hatóságok válaszolhatnak s itélet, amennyire tudjuk, e sajnálatos ügyben még nem hozott.

De a tényeket kötelességünk leszögezni.

Az igazgató az egyik tanító, aki ellen a fegyelmi vizsgálat foly, a másik a polgári iskola egy tanárnője.

A tanárnő ellen a tanfelügyelő kért fegyelmit, az igazgató ellen pedig az épen most említett tanárnő.

Ez a tanárnő tehát vádlott és vádló egyszerre mind.

Önkéntelenül merül fel a kérdés, vajjon az igazgató a kartársi szeretet és az iskoláért való lelkesedés által lankadatlanra tett türelemmel és buzgalommal nem vezérelhetette és tájékoztathatta volna-e tanítótársát úgy, hogy a tanfelügyelő ne érezte volna magát indítva a fegyelmi eljárás kérésére? Hiszen a szóban levő tanárnő oklevéllel bír s ekként képzettség hiány nem akadályozhatja abban, hogy megcselekedje azt a jót, amit tőle várnak. Másfelől, ha az igazgató e tanárnővel szemben kifogástalanul udvarias, szives, lekötelező modort, kartársi jóindulatot tanusított volna mindenkor, hajlandó lett volna magát kitenni ez a nő a vádolással együtt járó temérdek kellemetlenségnek és súlyos felelősségnek? Ez utóbbi kérdésre alig lehet igennel felelnünk. S hátha kényszerítve érezte magát a vádlóként való fellépésre? Kérdezzük végül, keresve a feleletet.

S keresésünk közben megdöbbentő tényekre bukkanunk.

A békési kir. járásbíró-ság ugyanis, mint büntető-bíró-ság becsületsértés vétségével terhelt Jáky Károly békési lakos (polgári leányiskolánk igazgatója) elleni büntető ügyben Szuchy Ferencné Kiss Irén békési lakos (a fegyelmi vizsgálat alatt álló tanárnő) által emelt vád folytán Jáky Károlyt azon cselekményért, hogy a tanfelügyelő elnöke alatt megtartott tanítói értekezlet alkalmával azt mondta vádlónak, hogy „hazudik“, 1908. aug. 11-én a Szuchy Ferencné sérelmére elkövetett becsületsértés vétségében vétkesnek mondtotta ki.

Továbbá még mindig folyamatban van egy bűnpör, melyet szintén Szuchy Ferencné, szintén Jáky Károly ellen indított a sérelmére elkövetett könnyű testi sértés miatt s melynek folyamán terheltet — noha nem jogerős ítélettel — el is marasztalták.

Azokban maradjunk csak az első esetről.

Polgári leányiskolánk igazgatója, azt hisszük, uri ember, s mint ilyen, bizonyára tudja, érzi, hogy egy nőnek egy férfiu által becsületében való megsértése mennyire elítélendő dolog.

Már most kérdezzük Jáky Károly urat, mit gondol arról a polgári leányiskolai igazgatóról, aki felebbvalójának jelenlétében oly tettet képes elkövetni, melyet uri embernek a legnagyobb mértékben restelni kell? Nem azt fogja-e válaszolni, hogy az ilyen igazgató nagyon is uralma alatt áll véralkatának?

De ha egy igazgató nem tudja legyőzni vérmérsékletét, annyira nem tudja, hogy nemcsak a büntető törvénykönyvvel, hanem a saját uri emberi mivoltával is összeütközésbe jön: hogyan várhatjuk tőle azt az önuralmat, az eljárásnak azt a tapintatosságát, a modornak azt a finomságát, melylyel nőkollegáinak és az iskolának tartozik?

Meg vagyunk győződve, hogy az igazgatóságnak a tantestület egy más tagjára ruházása polgári leányiskolánkra üdvös volna.

Vajha komoly megfontolás tárgyává tennék az illetékes tényezők ezt a dolgot.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Békés község képviselőtestülete f. év jun. hó 16-án közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők:

1. Számadást vizsgáló-bizottság jelentése az 1908. évi gyámpénztári számadás megvizsgálásáról, annak alapján a számadás jóváhagyása.

2. Ugyanannak jelentése az 1908. évi községi közmunka, elhagyott gyermekek segélyalapja, alapítványi, szegényi pénztárak s gazdasági számadások megvizsgálásáról s annak alapján a számadások jóváhagyása.

3. Törvényhatósági-bizottsági határozat Juhász János menházi kenyérszállító felelősségének elutasításáról.

4. Ugyanannak határozatai a munkáslakásokra engedélyezett összegek felhasználási módjáról s az e tárgyban alkotott szabályrendelet módosítása.

5. Ugyanannak határozata a bor nyilvántartása tárgyában.

6. Ugyanannak határozata a választott megyei bizottsági tagok fuvardíjára nézve.

7. Ugyanannak határozata a községi állatorvos választása ellen beadott felelőbezésre.

8. Ugyanannak határozata községi segéd és kezelő személyzet fizetés felemelését megtagadó képviselőtestületi határozatra.

9. Ugyanannak határozata a községi adószedők fizetés felemelése ügyében.

10. Ugyanannak határozata a különféle hátralékok törlesztésére hozatala iránt.

11. Ugyanannak határozata a községi alkalmazottak kerületi munkás biztosítása ügyében.

12. Ugyanannak határozata a békéscsaba körzetére vonatkozólag törlesztési terv készítése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatról.

13. Ugyanannak határozata a földadó kataszteri kiigazítása iránt.

14. Előjárósági javaslat a községi kataszter kiigazítása tárgyában.

15. Küldöttségi jelentés a megnézett erdőkről s e tárgyban határozat.

16. Bizottsági javaslat a Fekete Körös holt medrének, a parti birtokosokkal való meg egyezés iránt.

17. Jelentés a Nagy Gábor-féle jegyzői lakra történt árverés eredményéről.

18. Alispáni felhívás, huszvizsgáló helyettes megnevezése, taníttatása, esetleg egy második községi állatorvosi állás rendszeresítésére.

19. Főszolgabírói felhívás egy községi lovas kézbesítői állás szervezése iránt.

20. A megyei régi iskola átalakítására beadott ajánlatok tárgyalása.

21. Özv. Kiss Sándornéval a kenderáztató telep iránt kötött szerződés jóváhagyása.

22. Kiss Dániel kérvénye a háza mellett levő utcarész eladása iránt.

23. Kertbizottság javaslata a vashalmi szőlőtelep ügyében.

24. Lengyel Mihály és Püski András kérvénye a kerítésük áthelyezése folytán szükségessé vált járda és azok helyre állítása iránt.

25. Az építető-bizottság jelentése az épülő községi iskolánál előfordult változásokról.

26. Ugyanannak jelentése Sajti János részére tett építkezéssel.

27. Előjárósági jelentés a bánhidai iskolai telek bekerítéséről, az ennek folytán elmaradt terület értékesítéséről.

28. A 2 millió 660 ezer koronás és 150000 koronás kölcsönök félévi járulékaiknak fedezéséről intézkedés.

29. Előjárósági jelentés a vásártér bekerített részéről, a sátorosok részére szükséges területből való áthelyezéséről.

30. Szabó István és társai kérvényük Ollári Istvánné házához megvétele iránt.

31. A békési izr. hitközség kérvénye iskolai építkezésre 10000 darab téglá és cserép adományozása iránt.

32. Grósz Róza dűbögő vendéglős kérvénye a részletfizetés fentartása iránt.

33. Stark Géza vendéglős kérvénye vendéglőjének éjjel után 3 óráig tartó nyitvatartása iránt.

34. Özv. Schulcz Bernátné kérvénye vendéglőjének egész éjjel való nyitvatartása iránt.

35. Özv. Rózsás Gyuláné kérvénye az ibrányi óvoda mellett levő lakás további 6 évre való bérbeadása iránt.

36. A községi segéd és kezelő személyzet kérvénye 200 korona drágasági pótlék megadása iránt.

37. A községi cselédek és rendőrök kérvénye fizetés felemelés vagy drágasági pótlék megadása iránt.

38. Bálint Sándor fertőtlenítő kérvénye fizetés felemelés iránt.

39. Hajdu Gábor békéscsabai földvevő kérvénye fizetési idő haladék engedélyezése iránt.

40. Előjárósági jelentés a vashalmi 10. sz. parcella földnek Tar Imre részére való haszonbérbe adása iránt.

41. Ugyanannak jelentése a nyári használatra kiadott földekről.

42. Ugyanannak jelentése az erdei földek munkálatairól.

43. Ugyanannak jelentése az 1909. évi vagyoneletről.

44. A Magyar Általános Kölcsönös Biztosító Társaság megkeresése a községi bikáknak biztosítása iránt.

45. Misán János ártézi kufuró kérvénye az általa furt kut mosatására időhaladék engedélyezése iránt.

46. A magy. kir. államvasutak értesítése a békés-békéscsabai vasút 1908. évi üzleti eredményéről.

47. A községi bábák beadványa a megalkotott szabályrendelet módosítása iránt.

48. Orbán Juliánna, özv. Kiss Antalné, Nagy Gáborné, Mold Ferenc és társa, Kovács Margit és Juliánna, Cservincki Mária illetőségének tárgyalása.

49. Miniszteri határozat a jegyzők munkakörének megváltoztatása tárgyában.

50. A Békéscsabai Gazdasági Egyesület megkeresése megbízott kinevezése iránt.

51. Alispáni határozat a József királyi herceg Szanatórium Egyesületre vonatkozólag.

52. Szabó Lajos és társaival kötött építetési szerződés jóváhagyása iránt.

53. Bakó Mátyás és Vizstavil Béla felelősségük az előjárói tanács 287/1909. számú határozata ellen.

54. Jelentés a május havi pénztárvizsgálatról.

55. Jelentés a május havi adóbehajtás eredményéről.

56. A törvényes időben netalán beadandó ügyek.

Ujdonságok.

— **Főispáni vizsgálat.** Döry Pál Békéscsaba főispánja f. hó 7-én d. e. a békési járás főszolgabírói hivatalában vizsgálatot tartott s az ott látottak és hallottak felett teljes megelégedését fejezte ki.

— **Az országos ref. tanár egyesületnek** f. hó 1—4-ig Rimaszombatban tartott gyűlésen főgimnáziumunk tanári testületét dr. Batta István és Bayer Arthur főgimn. tanárok képviselték.

— **Állatorvosi választás megfélebbezése.** Dr. Telegdi Lajos ügyvéd azon a címen, hogy Jantyik Józsefre K. Nagy Gábor bíró s Illyés István törvénybíró is leszavazott, annak idején az állatorvosi választást megfélebbezte. A vármegye törvényhatósági bizottsága a felebbezésnek nem adott helyet, mert a m. kir. közigazgatási bizottság 1908. évi 743. sz. határozatával

kimondta, hogy a községi albiró (másodbíró törvénybíró) a községi képviselő testületben szavazati joggal bír, a jelen esetben pedig a törvénybíró szavazati joga éppen kétségtelen, mivel Békés község érvényben levő s felsőbb jóváhagyást nyert szervezeti szabályzata az albirót kifejezetten azon községi előjárók közé sorozza, kik az előjárói tanácsulésen a képviselőtestületi közgyűlésen részt vesznek, szavazati joggal bírnak.

— **Vizsgák.** Már jeleztük, hogy a főgimnáziumban az érettségi magán és nyilvános évfárvó vizsgák f. hó 15—23-ig tartatnak meg. Ez alkalommal újlag felhívjuk az érdeklődő közönséget és a szülők figyelmét a főgimn. igazgatóság által kibocsátott vizsgai sorrendre, mely szerint június 15-én és 16-án a szóbeli érettségi vizsgálatok tartatnak. Elnök: *Dóczi Imre*, a tiszántúli ref. egyházkerület gimn. felügyelője. Kormányképviselő: dr. *Bartha Béla*, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola jogtanára.

Junius hó 17-én d. e. az I. osztály d. u. az V. „
Junius hó 18-án d. e. a II. „
d. u. a VI. „
Junius hó 19-én d. e. a III. „
d. u. az összes osztályok énekvizsgája.

Junius hó 21-én d. e. a IV. osztály d. u. a VII. o. vizsgája.

A vizsgálatok az intézet első emeleti nagy termében tartatnak, d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. Junius hó 23-án d. u. 4 órakor záróünnepély.

— **Államosítás.** Községi iskoláink államosításának ügye egy lépéssel megint előbbre haladt. Dr. Halász Ferenc miniszteri tanácsos, amint halljuk, ebben az ügyben legközelebb meg fog jelenni Békésen.

— **A polgári leányiskola évfárvó vizsgája.** F. hó 5-én tartották meg nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében a polgári leányiskola évfárvó vizsgáját és annak befejeztével évfárvó ünnepélyét. Jöleső örömmel tapasztaltuk, hogy az sok tekintetbe a szakszerű, lelkiismeretes tanításnak s ennek megfelelő tudásnak a képét tüntette föl. A nyelvek tanításában elert eredmény pedig még a magasabb fokú igényeket is kielégítheti. Annál szembeötlőbb volt azonban egyes reális tantárgyakban tapasztalt gyarló ismeret. A vizsgán hallott feleletek nehézkesek, zavarosak, élettelenek voltak; maga a szaktanító is azt a benyomást tette reánk, mintha unná az egész vizsgát.

— **Hajnal József** városi halottkém szabadságáról visszaérkezett s orvosi működését újból megkezdte.

— **Adomány.** Varga László, helybeli papír- és könyvkereskedő a Kossuth-szobor alapjának gyarapítására 3 korona 67 fillért ajándékozott.

— **Rajzkiállítás.** Gyökössy Lajos főgimnáziumunk rajztanára növendékeinek rajzaiból a nyilvános vizsgák ideje alatt, tehát f. hó 17—23-ig a gimnázium első emeleti termeiben rajzkiállítást rendez, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívjuk.

— **Gyümölcs feldolgozó gépek kikölcsönzése.** A gyümölcs értékesítés előmozdítása céljából a földmívelési miniszter oly községeknek, egyleteknek és szövetkezeteknek, amely nagyobb gyümölcsstermesüket csak feldolgozott állapotban értékesíthetik és szegények ahhoz, hogy gyümölcs feldolgozó gépeket maguk szerezhessenek be, 3—6 heti használatra ingyen bocsát rendelkezésre „Simon“-féle cidermalmokat, „Mabile“-féle almaborsajtót, „Ryder“-féle vándoraszalókat, ha az iránti kérvényüket legkésőbb július hó 10-ig hozzá betérjesztik. *Ezenkívül hajlandó a nagyobb szilvatermő közsé-*

geknék mintegy 700—kor. értékű „Casenille“-féle aszalókat teljesen ingyen tulajdonukba bocsátani, ha az ily aszalóknak mintegy 400—koronát kitevő építési költségét elvállalják.

— **Piszkos a Körös meder.** Többször szóvá akartuk már tenni, hogy a Körös meder vize úgy az izlés, mint a közegészség szempontjából igen sok kifogás alá esik. A mederből a vizet vagy nagyon leeresztik s a meder ilyenkor valóságos posványos sármeder képét tünteti föl, vagy ha van is elegendő viz a mederben, azt nem frissítik föl s így mindkét esetben a közegészségügyre káros kigőzölgések színhelye a Körös medre. Kérjük a viz szabályozásra illetékes hatóságokat, hogy intézkedjék a Körös medrének tisztán tartása s lehetőleg friss vízzel való ellátása iránt.

— **Felülfizetések.** A május 16-án tartott tornaverseny alkalmával felülfizettek: Báró Drechsel Géza 12 kor. Dr. Igaz Pál 2-60. Bally István 2-40. Lipóczy István, dr. Henszelmann Elek, dr. Hajnal József Lajos, Bartyik N. és ifj. Cserevicsky István 1—1 kor. Jantyik József 80 fillér. Gyökössi Lajos 60 fill., ifj. Veinmann József, Denhoff Róza és Tóth Ilona 40—40 fill., özv. Magyaráné, Fridrich, Tyehár Endre, Krajnich György és Durkó Ferenc 20—20 fill., Pákh Jánosné 40 fill. Tornaegylet 30 kor. Összes bevétel 235 kor. 28 fillér. Kiadás 162 korona 62 fill. Marad 72 kor. 66 fillér, mely összeg a kirándulási alaphoz csatoltatott. Fogadják a felülfizetők a rendezőség köszönetét.

— **A virtus.** Gr. Wenkheim uradalmának egyik tisztje az elmúlt héten bravouros lovaglást vitt véghez. A Vésztő felé haladó motorosvasuttesten, egyik vasuti hídon kívánt volna átlovagolni, melynek egy pár szál deszka képezi az átjáróját s azok is tisztas távolban vannak egymástól. A bravour szerencsésen végződött: a lovas a három méter mély vízbe esett s kiuszott, a lovat pedig, mely a deszkák között szorult, az éppen érkező motor személyzete segítségével a vízbe ejtették s az is szerencsésen kiuszva, ló és lovas elvonultak.

— **Lopásra alakult társaság.** Köpe László, Gulyás Mária köröstarcsai lakos nővel Angyal István békési lakostól május 28-án 7 db. tyukot, Cs. Szabó Istvántól 27 db. ludat, Nagy Károlytól 3 db. tyukot, Csapó Imrétől 32 db. ludat elloptott. Még szép volt tőlük, hogy fizeteli működésüket csak a baromfi szakra terjesztették ki! Mindkettő átadatott további eljárás végett a járásbírósnak.

— **A szakácsnő csirye.** Sebők Sándor postamester szakácsnője Szabó Zsófi, aki Raffér Mária szobaleány záratlan ládájából 16 koronát collegialiter kiemelt; ez ellen azonban Raffér Mária tiltakozott s így a szakácsnő legközelebb a gyulai kir. ügyészségnél fogja a 16 korona kiemelésének indokait előterjeszteni.

— **Testi sértés.** Győri János békési lakos f. hó 6-án a Korona vendéglőben billiárdozás közben összeszólalkozott Tóth János kőmives segéddel, melynek folytatása az utcán akkép játszódot le, hogy Győri János Tóth Jánost alaposan helyben hagyta.

— **Lopás.** Kiss Sándor békési lakostól Bakucz János munkása a tanyán kabátzsebből egy pénztárcát a benne levő tartalommal engedély nélkül eltulajdonított, minek illetékes elbírálása végett Bakucz Jánost a csendőrség átadta a kir. járásbírósnak.

Kérjük előfizetőink közül azokat, akiknek előfizetése március végével lejárt, sziveskedjenek a további előfizetési díjat minél előbb beküldeni, hogy a lap szétküldése fennakadás nélkül végbe mehessen.

Tárogató.

Hogy terem a humor? . . .

Egyik lap kitűnő munkatársa beállit egy urhoz, alazatosan megkéri, hogy ismert sokoldalú talentumát ne hagyja parlagon heverni, hanem a közérdekében gyümölcsöztesse. A sok telentummal rendelkező férfiú lekötelezőleg ígéretet tesz. A kitűnő munkatárs, megköszönve, eltávozik. A talentumos ur hozat 10 iv papirt, a legfinomabb diósgyőrit, hogy leendő alkotását a moly meg ne emészthesse. Hozat 5 darab alumínium tollat s ugyanannyi tollszárat. Leül íróasztalához. Elővesz 2 iv itatóspapirt, mert sokat fog irni.

A tiszta diósgyőri papirt felszeleteli s megkezdődik a munka. Első a cím. Felírja a papírra „Levél“. Lehuzza. Ez nem elég humoros. „Izenet“ ezt is lehuzza, ez sem elég humoros. „Vicc“ — ez sem jó.

Igy 15—20 címet fölrajzol s mind a 15—20 címet le is huzza. Ekkor uj pennát vesz elő. Mivel azonban a megfeszített szellemi munka, gyöngyök alakjában izzad ki széles és magas homlokán, kabátját leveti s ismét ir s ismét megsemmisíti — még miudig csak a címekeket.

Végre talál egyet gazdag szellemi tárházában, mely megfelelő. Ujabb papirt vesz elő s szépen rácirakalmazza: „Óvás“. Magában nevet, kezeit csapdossa, széken hajigálja magát előre-hátra s majd hangosan ismétli — nagyszerű — isteni — felséges! A cím készíttéssel egy délelőtt eltelt s neki még 4 napja van a munkára. Óh mit alkot?! Micsoda hatalmas munka fog kiröppenni agyából! Mit fog teremteni az a széles magas homlok! De most már pihen. Ez a munka elég volt egyszerű, hiszen a legnagyobb alkotók legtöbbje is lassan, megfontoltan dolgozott?! E gondolat egy fejjel magasabbá teszi, úgy hogy másik szobájába, lehajtott fővel megy be, felve a szemöldök fa ütésétől.

Délután ismét hozzáül íróasztalához. Kabátját már előre leveti s írja tovább a nagy művet. Háromszor mártja a tollat egymásután tintatartójába . . . de gondolat nem jő. Melege van nagyon, bizonyosan ez az oka. Gallérját leteszi. Tűnődik. Magas, széles homloka szinte óriási arányokat ölt, amikor kipattan belőle, hogy az „óvás“ levélalakban lesz megírva. Felírja hát a papírra „Levél“. Ekkor, — miután Mill Stuart logikájának mind a három kötetét elolvasta — kezd logikusan gondolkodni:

Levél — a levelet valakihez irni szokták, minden levél szól valakihez, így hát ennek is szólni kell valakihez. Hogy azonban elég biztos legyen a logikája láncolatában: előveszi Sztinyai „logikáját“ is s úgy találja, hogy a következtetés teljesen jó. Ott van a téma: „Minden ember halandó — Péter ember, Péter tehát halandó!“ Ez finom! Az én leveletem is adresszálom valakihez. Az „asszociatio idearum“ vagyis a képzetársítás révén eszébe jut egy név: András. Ez nem jó így, nem humoros, nagyon is komoly, de nézzük csak, vannak e névnek „variatio“-i is. Endre — ez is komoly. Hirtelen agyához kap. Szemében tűz szikrázik s felkiált Archimedesdel: „Heüréka!“ — „Bandi!“ — ejnye de felséges! Ha-ha-ha — egy skálával magasabban — He-he-he, még magasabban — Hi-hi-hi! . . . Gyorsan papírra veti, nehogy elröppenjen e felséges eszme. Meg van tehát már:

„Óvás“.
„Levél“.

„Bandi“.

Ez lesz a mű alapeszméje. Igen, mert tudja jól, hogy minden műnek szokott lenni alapeszméje. Apropos! valami mottót is kellene hozzácsinálni. Phü — de meleg van! Leveti a kézelőjét is.

Ismét uj tollat vesz elő s a szoba egyik sarkába nézve gondolkodik, rágván a penna-szárat. Így éri az este. Jöttek ugyan gondolatok, de mind törpék voltak. Majd este jönnek a világrengető. Este már a mottónak valót is fölfedezi, azt is leírja. Aztán a fárasztó szellemi munka után lefekszik. Álmában mint kitűnő író látja magát. Megjelenik előtte Sekszpir, akiről jól tudja, hogy a „Ludas Matyi“ kitűnő szerzője. Vergilius, aki az „Aesopusi mesé“-ket írta, Homeros, aki „Aeneist“ bocsátotta a bocsátotta a világ elé, Hector, aki a „Trojai faló“ című drámát szerkesztette és Tóth Béla, aki szájról-szájra írta s hagyta az Esti leveleket.

E nagy szellemek, kik közzé az ő „Levele“ és az „Esti levelek“ révén került Tóth Béla, megcirógatják, szárnyakat ragasztanak neki s viszik a Parnassusra, mely helyről jól tudja azt, hogy ott van Sisifos, Tantalos és társaik. Ott a Parnassus tetején van a Stix folyó s itt lakik a régi rómaiak főistene: Cháron.

Felébredve hozzákezd a munkához. Esméi, gondolatai sziporkáznak. Ha nem jó az eszme, egy-egy ruhadarabot levet magáról, hisz az ő lelke nincs a föld porához nyűgözve?! Le hát a nyűgökkel! Délre elkészül az első kikezdés és akkorra a ruházatán a legnagyobb foku ősiség mutatkozik, úgy hogy az ebédeini hívó cseléd, pirulva fut ki.

„És ez a nóta mindig így megyen.“ Ir — dolgozik — mindaddig, míg az egész mű, mely 5 napi megfeszített munkát vett igénybe el nem készül. Aláírja aztán nagy boldogan „Omega“, mert jól tudja, hogy „Omega“ Homerosnak, az ő Aeneisének volt főhőse. Hadd lássa a világ mindenben a mély tudományt.

Ekkor feláll asztalától s boldogan énekelné — de a hangját megtalálni nem tudja sehogy — ezt az opera áriát, melyről tudja azt is, hogy a szövegét Sardou, a dallamát pedig valami francia, Plátó vagy Cátó írta:

„Be van fejezve a nagy mű, igen,
A gép forog, az alkotó pihen.“ stb.

Igy készül — tehát a humor. Nem kis munka ám a humor. S e fáradságos s jóindulatu igyekezettel leirt s a „Békési Lapok“-ban meg-megjelenő, üstökös gyanánt fel-feltűnő; gyöngyöző verejték s 5—5 napl munka árán létrejött „Óvás“-t igen tisztelt olvasóinknak ajánljuk becses figyelmükbe.

Trükk.

Szerkesztői üzenetek

Esküdt urnak helyben. M. K. aláírású cikkét nem közölhetjük. Elégtételt kér a május 30-iki számunkban megjelent Községi cselédek drágasági pótléka c. közleménynek „afrikai agyu“ kifejezéséért. De kérjük, vegye tekintetbe, hogy ennek a közleménynek az íróját ismerjük, sajtóper esetén a nevével is szívesen szolgálunk. Esküdt ur pedig — mert cikkének tartalmából és hangjából azt kell következtetnünk, hogy esküdt — nem nevezte meg magát s így nem kívánhatja, hogy cáfolatait közzé tegyük, bár sok esetben igazsága van. Azonban a kérelmezőknek is méltánylást érdemlő a kívánságok. Egyébként az ügyet jóakarattal el lehet intézni.

K. F. helyben. Értesítését vettük. Azt írja, hogy az érvényesülni akarók közül többen nem csak rágalmazzák, hanem nyíltan szidják Nyárády tiszteletes urat, amiért Békésre mert pályázni. Kecskeméti nagytiszteletű urat pedig azért, mert tudta, hogy Nyárády tiszteletes ur Mocsra is készül pályázni és még sem tiltotta le, hogy ide ne pályázzon, sőt még ajánlani is merte. — Erre kijelenthetjük, hogy a lelkes jelölés után egy csoport ember bement a Nagytiszteletű urhoz, kérdeve őt, hogy a huszonkét pályázó közül kit ajánlana legmelegebben. Erre azt felelte a Nagytiszteletű ur, hogy „Alig hiszem, hogy kidobni valót találunk az egész közül egyet is. Mind nagy képzettségű, lelkes papi emberek. De aztán, hogy melyikkel, hogy járna az egyházunk, az a jövő titka, mert hisz jó papi ember lehet mind is, de az, hogy jó egyházvezető, a néphoz szívélyes-e, egészen más kérdés. De meg, mint hallom, most az az általános óhaj, hogy fiatal embert válasszanak ide. Már pedig a fiatal emberek nem olyan tapasztaltak, jártasok az egyház különböző ügyeinek az intézésében, bajainak az orvoslásában, hogy akár melyikre is rá lehetne nyugodt lelkiismerettel bízni az egyház vezetését, különösen a békésit. Igen, ha olyan embert kaphatnánk, mint Nyárády, az igen. De ne felejtjük, hogy neki sok ellensége van, akik mindent el fognak követni arra, hogy békési pap ne lehessen. Egyébként az egyháztagok dolga ez: akit választanak, az lesz a papjuk.” — Körülbelül ezeket a szép és nemes szavakat intézte a Nagytiszteletű ur a nála megjelent egyháztagokhoz akkor s ezeket a szép szavakat sokan meg is köszönték neki, nem csak akik ott megjelentek, hanem mások is, akik meghallották. Azok pedig, akiknek gondolkodását a Békési Lapok fejezi ki, szidják, rágalmazzák, hogy ő jól tudta, hogy Nyárády már mocsri pap és még sem akadályozta meg, hogy ide pályázzon. Lehet, hogy hallott valamit a mocsri választásról, azonban a részleteket nem tudta, mert erről őt senki nem értesítette. Egyébként törvényes joga volt neki ide pályázni. Somló-Ujlakon a törvény által megkivánt egy évnél több ideig szolgált Nyárády, midőn a békési papságra pályázott, pályázása idején pedig somló-ujlaki pap volt. Az ilyen tettekért szidalmazók s rágalmozókban könnyen fel lehet ismerni a vezért, akitől a vizsálysztatáson kívül alig tanulhatnak egyebet.

Báró Drechsel Géza urnak. Helyben. A cikkirő nagyon sajnálja, hogy térszűke miatt nem válaszolhattott szeretetre méltó soraira s e válasz megjelenéséig szíves türelmét kéri.

Tisztelettel értesítjük az n. é. közönséget, hogy a „BÉKESI UJSÁG” elárúsításával Varga László könyvkereskedő urat biztuk meg. Lakik a Békési Takarékpénztár mellett özv. Méder Györgyné urnó házában. Egyes számnak az ára 10 fillér.

TEVAN ADOLF
KÖNYV-, PAPIRÁRU-, RAJZESZKÖZ-
ÉS HANGJEGYEK-KERESKEDESE
ÜGYVEDI NYOMTATVÁNY RAKTÁRA
KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZET
BÉKÉSCSABA, VASUT-U.

Lehoczky Mihály mentel-
:: lep mellett levő ::
vendéglője
szabadkézből eladó. Értesi-
:: tést a tulajdonos ad ::
BÉKÉSCSABÁN

Jég eladás

Békés V. ker. 75. szám alatt
Hirschl Mártonnál egész
nyáron át kapható ugy kicsiny-
ben, mint nagyban.

Temetésekhöz

szükséges felszerelések dúsz
== nálasztrékbán csak a ==

„Kegyelet” temetésren-
dezési üzletben kaphatók.

33 évi tapasztalatom abba a kel-
lemes helyzetbe juttatott, hogy
a temetéshez szükséges összes
tárgyakat pontos kiszolgálással,
a legdiszesebből a leggye-
sőbbig nálam a legolcsóbban
szerezheti be a f. közönség.

Temetések rendezésénél és halottak
szállításánál előforduló felvilágosítással
== díjtalanul szolgál ==

:: **SAL BÉLA** ::

„Kegyelet” temetésrendező náll. Békésen.

EGY TELJESEN UJ
SCHUNDA-FÉLE
PEDÁLOS
GIMBALOM
JUTÁNYOS ÁRON ELADÓ
Bővebbet a szerkesztőségben

Pénz! Pénz! Pénz!
Értesítés.

Van szerencsém a kisbirtokosoknak
szíves tudomására hozni, hogy

Békésen, a Seider-féle házban
az ipartestülettel szemben

bankirodát

nyitottam.

Minden versenyt felülmuló olcsó köl-
csönt folyósítottak. — Kölcsönök

4—4 1/2 %

megfelelő tőketörlesztés mellett 10 év-
től 50 évig terjedő visszafizetésre
Drága kölcsönöket kicserélek minden
előleges költség nélkül. Tehát ragadja
meg mindenki ezen kedvező alkalmat és
forduljon bizalommal hozzám.

Becsés érdeklődéseket kérve, vagyok

tisztelettel

== **Kenyeres Izsó** ==

bankképviselte.

MÉSZÁROS JÓZSEF BÉKÉSEN

VARRÓGÉP, MOSÓGÉP ÉS KERÉKPÁR RAKTÁROS

A világhírű „HELICAL-PREMIER” angol kerékpár-gyár képviselte Békésvármegyére. A „Premier” kerékpárok az egész világon vezető szerepet játszanak. Gyors és könnyű hajtás. Szabadonfutóval 40 százalék erőmegtakarítás. :: Gyári árak kedvező részletfizetésre is. VARRÓGÉPEK, elsőrendű gyártmányok: „PFAFF”, „AFRANA”, „MINERVA”, „PHÖNIX”, „NAUMAN”, „KAYSER”, „ADRIA” stb. Singer rendszer, ivhajós, karikahajós és központorsós. A jelenkor legjobb varrógépei családi és ipari célokra, kedvező részletfizetésre. Nagy raktár a legolcsóbb Singer géptől a legdrágább himző-gépig. Díjtalan oktatás az újdivatu műhímzésben. Finom gyári géptük, tiszta fehér csontolaj. Varrógép és kerékpár alkatrészek, gumik, acetelin lámpák nagy választékban. A John-féle mosógépek gyári raktára. Árjegyzék ingyen.

